

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

TITLUL PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

LEGE

privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 și pentru modificarea Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Secțiunea a 2-a

Motivul proiectului de act normativ

Având în vedere obligațiile și termenele asumate de statul român prin Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor

români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și ale Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative,

Lipsa de eficiență a comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, care au un număr mare de cereri nesoluționate (**aprox. 5000 dosare constituite**) și cu un ritm de soluționare a cererilor de 100 pe an, conduce la finalizarea procesului de soluționare a cererilor peste 50 de ani.

Prin proiectul de act normativ se urmărește și adoptarea unui cadru normativ care să uniformizeze metodologia de stabilire a valorii pentru terenurile intravilane deținute de foștii proprietari pentru care se acordă despăgubiri potrivit Legii nr. 9/1998, similar cu metodologia aplicată în cazul terenurilor intravilane deținute de foștii proprietari pentru care se acordă despăgubiri potrivit Legii nr. 290/2003, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 164/2014.

În consecință, pentru motivele arătate, se impune necesitatea adoptării de măsuri concrete, cu scopul urgentării și finalizării procesului de despăgubire a cetățenilor români siliți să își abandoneze bunurile în teritoriile cedate de România prin tratate internaționale.

Secțiunea a 3-a

Descrierea situației

Cadrul normativ privind acordarea de despăgubiri cetățenilor prejudiciați în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și a Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, a fost stabilit prin Legea nr. 9/1998 republicată și Legea nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare.

La momentul de față, la nivelul celor 42 de comisii județene, sunt nesoluționate un număr de aproximativ 5000 de dosare constituite în baza Legii nr. 9/1998 republicată și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, din care, la nivelul municipiului

București, pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, **4900 de cereri**.

Termenul de soluționare a fost împlinit la 01.01.2018, iar procedura de acordare a despăgubirilor presupune, suplimentar, și un termen de 18 luni în care Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților urmează să se pronunțe asupra propunerilor formulate de către comisiile județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, prin realizarea procedurii de validare/invalidare, termen care curge de la data înregistrării dosarului administrativ,

Totodată, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților se **află 329 dosare**, constituite în baza Legii nr. 290/2003, și **144 dosare**, constituite în baza Legii nr. 9/1998, dar pentru care nu s-a emis decizie de validare/invalidare.

Luând în considerare că anual comisiile județene, respectiv municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, soluționează un număr de 100 cereri și că ritmul actual de soluționare a cererilor este unul foarte lent, nu se va respecta un termen rezonabil pentru finalizarea procesului de despăgubire,

Se impune astfel adoptarea unor măsuri urgente astfel încât procesul de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003 să se finalizeze în maximum 60 luni, dar și remedierea deficiențelor constatate de către Curtea de Conturi în ceea ce privește modul de calcul al valorilor maxime prevăzute de art. 25 din H.G. nr. 753/1998 și de art. 5, 7 și 18 din Legea nr. 164/2014.

Prin Decizia nr. 13/2015 a Curții de Conturi a României s-a constatat faptul că A.N.R.P. nu a stabilit o abordare unitară a comisiilor județene și a municipiului București pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003 în ceea ce privește acordarea de despăgubiri bănești pentru recolte neculese și înscrișuri din care să reiasă modul de calcul al valorilor maxime stabilite de prevederile art. 25 din H.G. nr. 753/1998 și prin care A.N.R.P. a fost obligată să ia măsurile necesare în vederea stabilirii unei abordări unitare a comisiilor județene și a municipiului București cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 164/2014. Termenul stabilit de Curtea de Conturi în care A.N.R.P. trebuia să ia măsurile necesare pentru a remedia deficiențele constatate în urma acțiunii de verificare a expirat la data de 31.12.2015, însă până în prezent nu a fost executată decizia.

În prezent, comisiile tehnice de evaluare constituite la nivelul comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003 stabilesc valoarea terenurilor intravilane pentru care se propun despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998, raportându-se la articolele 17, 18 și 19 din Criteriile nr. 2665/1C/311 din 28 februarie 1992, privind stabilirea și evaluarea terenurilor aflate în patrimoniul societăților comerciale cu capital de stat, cu completările ulterioare, elaborate de Ministerul Finanțelor și de Ministerul Lucrării Publice și Amenajării Teritoriului, criterii care au fost abrogate prin H.G. nr. 107/2008.

În procesul de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998, s-au înregistrat o serie de dificultăți, iar prin măsura dispusă de Curtea de Conturi a României prin Decizia nr. 13/2015 s-a dispus luarea măsurilor necesare pentru completarea cadrului legislativ și în cazul Legii nr. 9/1998, în ceea ce privește stabilirea valorii de despăgubire pentru terenul intravilan, iar dispozițiile legale prin care a fost reglementat modul de stabilire a valorii pentru terenurile intravilane pentru care se acordă despăgubiri potrivit Legii nr. 9/1998 au fost abrogate prin H.G. nr. 107/2008, astfel este necesară stabilirea unei noi modalități de evaluare.

Secțiunea a 4-a

Schimbări preconizate

În absența unei norme care să consacre modalități de accelerare a procesului de soluționare, titularii cererilor nesoluționate aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, au sesizat începând cu data de 01.01.2018 instanțele de judecată cu privire la nerespectarea termenelor legale.

Având în vedere aspectul moral important al acordării unor reparații, este indiscutabilă urgența și necesitatea reglementării unor măsuri clare și precise prin instituirea unui mecanism care să accelereze finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003.

Proiectul de act normativ se referă la introducerea atribuției Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de a soluționa dosarele din punct de vedere al existenței și întinderii dreptului la despăgubiri, în termen de 60 luni de la data înregistrării dosarului administrativ la această autoritate, și eliminarea competenței de control a hotărârilor comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003.

În acest sens, se vor transmite toate cererile aflate în curs de soluționare, împreună cu întreaga documentație aferentă acestora, către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și procedura va avea ca efect eliminarea blocajului existent, ca urmare a ritmului lent de soluționare a cererilor de către comisiile județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003.

Pe de altă parte, hotărârile adoptate de comisiile județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt acte administrative care pot fi cenzurate de instanța competentă ci numai deciziile emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților pot face obiectul contestației potrivit art.8 din Legea nr.164/2014

Totodată, se modifică și modalitatea de calcul a despăgubirilor ce urmează a se acorda pentru terenurile intravilane pentru care au fost formulate cereri în temeiul Legii nr. 9/1998, astfel, cuantumul despăgubirilor aferente terenurilor intravilane la care fac referire prevederile Legii nr. 9/1998 urmează a se stabili prin raportare la valorile și limitele prevăzute în anexele acestui act normativ.

Valoarea de despăgubire prevăzută reprezintă valoarea actuală de piață a imobilelor din aceeași categorie cu cele abandonate în anul 1940, stabilită ca medie a valorilor din grila notarială aferentă județelor Călărași, Constanța și Giurgiu. Alegerea acestor județe este justificată de însăși măsura dispusă de către Curtea de Conturi a României prin Decizia nr. 13/2015, care a statuat ca valoarea actuală de piață, să fie stabilită ca medie a valorilor din grila notarială aferentă județelor Călărași, Constanța și Giurgiu, aceste județe învecinându-se cu teritoriile din fostele județe Durostor și Caliacra, aflate astăzi în Bulgaria. La stabilirea valorii de despăgubire s-a ținut cont dacă bunurile s-au aflat în zone rurale ori în zone urbane și de categoriile de imobile. Astfel, au fost calculate valorile aferente unui metru pătrat în cazul terenurilor intravilane urbane și rurale.

Având în vedere că de la data depunerii cererilor întemeiate pe Legea nr. 9/1998 și Legea nr. 290/2003 au trecut aproape 20 de ani, simplificarea procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, se impune cu caracter de urgență.

Luând în considerare că nu au fost emise hotărâri de mai bine de patru ani de către Comisia județeană Ilfov pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, este evidentă blocarea procesului de soluționare a cererilor, la nivelul Instituției Prefectului- județul Ilfov.

Proiectul de lege are ca scop finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003, ceea ce va conduce la repararea, atât din punct de vedere moral, cât și material, a unor nedreptăți sau abuzuri săvârșite asupra persoanelor îndreptățite sau a moștenitorilor legali sau testamentari ai acestora, simplificând și accelerând totodată totodată procedurile de stabilire a despăgubirilor.

Secțiunea a 5-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

Suma aferentă despăgubirilor în dosarele aprobate de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, înainte de intrarea în vigoare a proiectului de act normativ, este de aproximativ 85.000.000 lei, însă sunt incluse și sumele din actualizările acordate până la intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014, ultima tranșă fiind 2020.

Totodată, valoarea estimată a despăgubirilor în sarcina statului va asigura un echilibru bugetar pentru că aceste obligații au quantum din ce în ce mai redus raportat la deciziile de validare emise începând cu 2020 și plata va fi eșalonată pe o perioadă de 5 ani.

Inițiator:

Deputat PNL Burduja Sebastian-Ioan

Către

BIROUL PERMANENT AL SENATULUI

Prin prezenta, Monica-Cristina ANISIE, senator în Parlamentul României, solicit includerea în lista inițiatorilor L865/2022 – Propunere legislativă privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și a Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 și pentru modificarea Legii nr.164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a

aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, aflată în dezbateră Senatului, în calitate de primă cameră.

Vă mulțumesc.

Senator Monica-Cristina ANISIE,

Grup Parlamentar PNL

